

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 587/2011-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. decembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. V. Č., B., zastúpeného advokátkou JUDr. E. Ľ., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 48 Cb 3/93 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Obo 3/2009 (po opravnom uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky správne sp. zn. 5 Obo 13/2009) a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. V. Č. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. augusta 2011 doručená sťažnosť JUDr. V. Č. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 48 Cb 3/93 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Obo 3/2009 (po opravnom uznesení najvyššieho súdu správne sp. zn. 5 Obo 13/2009).

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že napadnuté konanie, v ktorom vystupuje ako odporca v 2. rade, začalo návrhom žalobcu podaným na Okresnom súde Martin (ďalej len „okresný súd“) 14. novembra 1990. Predmetom sporu je vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 475 000 Kčs. Po rozsudku okresného súdu, ktorý žalobný návrh zamietol, nasledovalo zrušujúce uznesenie krajského súdu, v zmysle ktorého vec ďalej z dôvodu príslušnosti prerokovával krajský súd. Bola mu pridelená sp. zn. 48 Cb 3/93.

Po viacerých rozhodnutiach prvostupňového a odvolacieho súdu rozhodoval o veci aj dovolací súd, ktorý rozsudkom z 31. januára 1997 zrušil napadnuté a žalobe vyhovujúce rozsudky nižších súdov a vec vrátil opätovne krajskému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Krajský súd posledným rozsudkom z 24. októbra 2007 sp. zn. 48 Cb 3/93-K1-545 opäť uložil sťažovateľovi povinnosť vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie v sume 121 689 Sk na jeho odvolanie. Najvyšší súd rozsudkom z 31. mája 2011 sp. zn. 5 Obo 3/2009 rozsudok krajského súdu potvrdil. Toto ostatné rozhodnutie bolo doručené sťažovateľovi 1. augusta 2011.

Keďže podľa sťažovateľa išlo opäť o nezákonné, nepreskúmateľné a nespravodlivé súdne rozhodnutie, sťažovateľ podal proti nemu 20. augusta 2011 dovolanie, o ktorom bude ešte rozhodovať dovolací súd, ktorým je najvyšší súd.

Sťažovateľ je toho názoru, že: „... jednoduchá vec, bežne sa vyskytujúca v rozhodovacej praxi všeobecných súdov, prebiehala od 14.11.1990 a zatiaľ bola skončená až 1.8.2011, teda po 20 rokoch a 8 a pol mesiacoch od jej nápadu a domnievame sa, že ešte nešlo o konečné rozhodnutie, lebo podľa nás dovolací súd musí opätovne napadnuté

rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť kraji kému súdu na ďalšie konanie (i keď tento záver nie je s hľadiska sťažnosti podstatný).

Časový horizont toho, kedy sa účastníkovi konania dostáva konečné rozhodnutie vo veci, je neoddeliteľnou súčasťou merítok celkovej spravodlivosti konania. Požiadavka rýchlosti súdneho konania sa tak stala ústavným princípom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

Je vecou súdu organizovať si svoju prácu tak, aby uvedené princípy, vzťahujúce sa na skončenie veci v primeranej lehote alebo bez zbytočných prieťahov, boli bezpodmienečne rešpektované; tomu nasvedčuje aj celý rad procesných inštitútov, zakotvených v OSP /napr. § 1, § 6, § 100, § 114n/. Prípadné nedostatky v tomto smere, nemôžu ísť na ťarchu účastníkov konania, ktorí od súdu právom očakávajú ochranu svojich práv a záujmov v primeranej dobe. Na splnenie ústavného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru nestačí, aby sa súd vecou účastníka kedy-tedy zaoberal, ale aby ju aj právoplatne skončil, a tak odstránil stav jeho právnej neistoty.

Domnievame sa, že sťažovateľ svojim správaním absolútne neprispel k uvedenej bezprecedentnej dobe konania. ESLP pomenúva to, čo účastník konania prežíva pri prieťahoch, ako stav úzkosti, beznádeje, neistoty ap., ktoré sa natoľko ťaživé, že si zasluhujú, aby mu ich previnivší súd odškodnil vo forme primeraného finančného zadosťučinenia.“

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo JUDr. V. Č. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a v primeranej dobe podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, v konaní vedenom na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 48 Cb 3/93, porušené boli.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici a Najvyšší súd SR v Bratislave sú povinné zaplatiť JUDr. V. Č. titulom finančného zadosťučinenia každý po 8.000 EUR v lehote do 1 mesiaca od doručenia nálezu,

3. Krajský súd v Banskej Bystrici a Najvyšší súd SR sú povinné zaplatiť JUDr. V. Č. solidárne trovy konania v sume 314,18 €... a to na účet JUDr. E. L... v lehote do 1 mesiaca od doručenia nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal...

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 48 Cb 3/93 a postupom najvyššieho súdu v konaní, ktoré sťažovateľ neoznačil, dochádza k porušovaniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná...

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

1. Pokiaľ ide o napadnutý postup krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 48 Cb 3/93, ústavný súd zistil, že toto konanie bolo ukončené rozsudkom krajského súdu sp. zn. 48 Cb 3/93 z 24. októbra 2007, ktorý nadobudol právoplatnosť 1. augusta 2011.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, IV. ÚS 37/02, III. ÚS 109/03) sa ochrana základnému právu vrátane základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a teda aj podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade krajským a najvyšším súdom) ešte trvalo. Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Vychádza pritom z toho, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci (pozri napr. I. ÚS 145/03, I. ÚS 142/03, I. ÚS 19/00, III. ÚS 62/01, II. ÚS 20/02).

Sťažovateľ ústavnú sťažnosť doručil ústavnému súdu 25. augusta 2011, teda v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu namietané porušovanie označeného základného práva

sťažovateľa na krajskom súde už netrvalo. Tento skutkový stav bol základom pre záver ústavného súdu, že sťažnosť je v tejto časti zjavne neopodstatnená.

2. Pokiaľ ide o postup najvyššieho súdu, sťažovateľ v petite sťažnosti neuviedol spisovú značku konania, ktoré napáda, ale z obsahu sťažnosti možno dedukovať, že sťažovateľ napáda konanie vedené na najvyššom súde pod sp. zn. 5 Obo 3/2009, v ktorom najvyšší súd rozhodoval ako odvolací súd o odvolaní odporcov, medzi nimi aj sťažovateľa, proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 48 Cb 3/93 z 30. novembra 2007.

(V spise krajského súdu sa nachádza opravné uznesenie sp. zn. 5 Obo 13/2009 z 25. októbra 2011, ktorým najvyšší súd opravuje spisovú značku v úvodnej časti svojho rozsudku z 31. mája 2011 sp. zn. 5 Obo 3/2009 tak, že správna sp. zn. je 5 Obo 13/2009.)

Konanie vedené pod sp. zn. 5 Obo 3/2009 (5 Obo 13/2009) však bolo skončené rozsudkom sp. zn. 5 Obo 3/2009 z 31. mája 2011 (právoplatnosť nadobudlo 1. augusta 2011), to znamená, že v čase podania tejto sťažnosti namietané porušenie základných práv ani na najvyššom súde už netrvalo.

S ohľadom na uvedené skutočnosti a v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou preto neprichádza do úvahy, aby ústavný súd postup najvyššieho súdu v napadnutom konaní po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie kvalifikoval ako porušenie základného práva sťažovateľa garantovaného čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva garantovaného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavný súd rozhodol o odmietnutí sťažnosti aj v tejto časti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Navyše, vzhľadom na to, že sťažovateľ nepodal sťažnosť na prietahy v napadnutom konaní a ani netvrdí, že ju nepodal z dôvodov hodných osobitného zreteľa, a existenciu takýchto dôvodov nemožno vyvodit' ani z obsahu jeho sťažnosti (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde), ústavný súd opierajúc sa o svoju stabilnú judikatúru (napr. IV. ÚS 44/03, II. ÚS 7/04, II. ÚS 107/04) dospel k záveru, že vzhľadom na okolnosti prípadu niet dôvodu predpokladať, že by využitie sťažnosti podľa § 17 a nasl. zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov,

vybavovaní sťažnosti a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov (s účinnosťou od 1. apríla 2005 podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) neumožnilo účinnú ochranu základného práva sťažovateľa priznaného mu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde bolo možné jeho sťažnosť odmietnuť aj z dôvodu neprípustnosti.

Z uvedených dôvodov ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. decembra 2011